

Soạn bài Chương trình địa phương (phần Tiếng Việt) - Ngữ văn 8

Câu 1. Đọc các đoạn trích sau:

a) *Thoáng thấy mẹ về đến cổng, thằng Dân mừng nhảy chân sáo:*

- U đi đâu từ lúc non trưa đến giờ? Có mua được gạo hay không? Sao u lại về không thế?

(Ngô Tất Tố, *Tắt đèn*)

b) *Mẹ tôi vừa kéo tay tôi, xoa đầu tôi hỏi, thì tôi òa lên khóc rồi cứ thế nức nở. Mẹ tôi cũng sụt sùi theo:*

- Con nín đi! Mợ đã về với các con rồi mà.

(Nguyễn Hồng, *Những ngày thơ ấu*)

Xác định từ xưng hô nào là từ toàn dân, những từ xưng hô nào không phải từ toàn dân nhưng cũng không thuộc lớp từ địa phương.

Trả lời:

Từ xưng hô được sử dụng trong các đoạn trích trên là:

a) "mẹ" (từ toàn dân) và "u" (từ địa phương)

b) "con" (từ toàn dân) và "mợ" (không phải từ địa phương cũng không phải từ toàn dân)

Câu 2. Tìm những từ ngữ xưng hô và cách xưng hô ở địa phương em và ở những địa phương khác mà em biết?

Trả lời:

- Chẳng hạn ở xã Trường Sơn - Đức Thọ - Hà Tĩnh người ta gọi cha là Ênh, là cậu

- Ở các tỉnh miền Tây Nam bộ gọi cha là tía, gọi bạn bè là bô.

- Ở một số vùng Hải Dương gọi cha là thầy, mẹ là bu.

Câu 3. Từ ngữ xưng hô của địa phương có thể được dùng trong hoàn cảnh giao tiếp nào?

Trả lời:

Từ địa phương chỉ dùng trong hoàn cảnh giao tiếp thân mật giữa người địa phương với nhau. Trong văn chương người ta dùng để tạo ra sắc thái địa phương, cho người đọc hình

Soạn bài Chương trình địa phương (phần Tiếng Việt) - Ngữ văn 8

dung ra không gian, phong tục của địa phương đó. Vì thế hình tượng cụ thể hơn, sinh động hơn, thật hơn!

Câu 4: Có thể rút ra những nhận xét:

- Phần lớn các từ chỉ người có quan hệ thân thuộc đều có thể dùng để xưng hô.
- Trong tiếng Việt, người ta còn dùng các đại từ, các từ chỉ chức vụ, nghề nghiệp,... để xưng hô.